

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

бакалавра

на тему : КОНЦЕПЦІЯ І ДИЗАЙН-ПРОЄКТ КОЛОДИ КАРТ ТАРО ЗА
МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МІФОЛОГІЇ

Виконала: студентка 4 курсу, групи 6.0229-1
спеціальності 022 «Дизайн»
освітньо-професійної програми «Графічний дизайн»
Сергієнко Альона Віталіївна

Керівник: професор кафедри дизайну,
к.п.н _____ Володимир КАРДАШОВ

Рецензент: викладач кафедри дизайну,
к. мист. _____ Христина СОДОМОРА

Запоріжжя

2023

АНОТАЦІЯ

Сергієнко А.В. Концепція і дизайн-проект колоди карт Таро за мотивами української міфології: кваліфікаційна робота бакалавра спеціальності 022 «Дизайн» освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» / наук. керівник: доктор філософії у педагогічних науках В. М. Кардашов. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 56 с.

UA: Робота викладена на 56 сторінках друкованого тексту. Перелік посилань включає 39 джерел. Об'єкт дослідження: дизайн-проект колоди карт Таро. Предмет дослідження: концепція та дизайн-проект колоди карт Таро за мотивами української міфології. Мета дослідження: теоретичний аналіз літератури з теми кваліфікаційної роботи, щоб отримати загальне розуміння про гадальні карти Таро, його символіку, аналіз української міфології, розробка концепції та дизайн-проекту колоди карт Таро за мотивами української міфології.

Ключові слова: графічний дизайн, карти таро, українська міфологія, гадальні карти, дизайн-проект.

Sergienko A.V. Concept and Designing Project of a Deck of Tarot Cards Based on Ukrainian Mythology: Bachelor's thesis, specialty 022 «Design», Educational and Professional Program «Graphic Design» / Sci. Adv.: Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences V. M. Kardashov. Zaporizhzhia: ZNU, 2023. 57 p.

EN: The work is presented on 56 pages of printed text. The list of references includes 39 sources. Object of research: design project of a deck of Tarot cards. The subject of the study: the concept and design project of a deck of Tarot cards based on Ukrainian mythology. The purpose of the research: theoretical analysis of the literature on the topic of the qualification work in order to gain a general understanding of the tarot fortune-telling cards, its symbolism, analysis of Ukrainian mythology, development of the concept and design project of a deck of tarot cards based on Ukrainian mythology.

Key words: graphic design, tarot cards, Ukrainian mythology, divination cards, design project.

Апробація результатів дослідження

1. Сергієнко А. В., Кардашов В. М. Концепція і дизайн-проект колоди карт таро за мотивами української міфології. *Мистецька освіта та естетичне виховання молоді* : Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15-16 грудня 2022 р,) Полтава, 2022. Т. 1. С. 116-119.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціальної педагогіки і психології

Кафедра дизайну

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 022 «Дизайн»

Освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри дизайну

_____ PhD Ганна ЧЕМЕРИС

«__» _____ 20__ року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ**

Сергієнко Альоні Віталіївні

1. Тема роботи: «Концепція і дизайн-проект колоди карт таро за мотивами української міфології» керівник роботи доктор філософії у педагогічних науках, професор кафедри дизайну Кардашов В. М. затвержені наказом ЗНУ від 22.02.2023 № 341-с
2. Строк подання студентом роботи: 26.05.2023
3. Вихідні дані до роботи: інформація про укладання колоди карт таро
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що належить розробити): Пошук об'єкту та предмету дослідження, вивчення теоретичного матеріалу проекту, аналіз аналогів, розробка дизайн-проекту за обраною темою.
5. Перелік графічного матеріалу: створені карти Таро у форматі jpg та ai, візуалізація дизайн-проекту використовуючи мокапи, презентація.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали консультанта	Дата, підпис	
		Надано	Отримано

7. Дата видачі завдання: 29.11.2022р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примітка
1	<i>Початок роботи. Організаційна інформація</i>	<i>Жовтень 2022</i>	
2	<i>Реєстрація теми.</i>	<i>Листопад 2022</i>	
3	<i>Апробація. Написання і подання тез для участі у науковій конференції «Мистецька освіта та естетичне виховання молоді»</i>	<i>Грудень 2022</i>	
4	<i>Етап 1. Визначення концепції проєктування.</i>	<i>Березень 2023</i>	
5	<i>Етап 2. Аналіз теми.</i>	<i>Квітень 2023</i>	
6	<i>Етап 3. Підготовка до розробки проєкту. Аналіз конкурентів та аналогів.</i>	<i>Травень 2023</i>	
7	<i>Етап 4. Розробка практичної частини.</i>	<i>Травень 2023</i>	
8	<i>Етап 5. Етап концептуальної ідеї та дизайн пропозиції. Завершити процес проєктування та описати його у відповідному розділі ПЗ.</i>	<i>Травень 2023</i>	
9	<i>Етап 6. Технічна реалізація проєкту. Усунути зауваження і врахувати рекомендації від керівника і консультантів</i>	<i>Травень 2023</i>	
10	<i>Попередній передзахист. Отримання допуску до захисту.</i>	<i>26 травня 2023</i>	

Студент

(підпис)

Альона СЕРГІЄНКО

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

Володимир КАРДАШОВ

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

(підпис)

Ганна ЧЕМЕРИС

(ініціали та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 УКРАЇНСЬКА МІФОЛОГІЯ.....	10
1.1 Етапи розвитку української міфології.....	10
1.2 Міфологічні перекази та символіка української міфології.....	18
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ КОЛОДИ КАРТ ТАРО.....	24
2.1 Походження та особливості колоди карт Таро.....	24
2.2 Важливі символи та архетипи у колоді карт Таро.....	28
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ КАРТ ТАРО ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МІФОЛОГІЇ.....	33
3.1 Аналіз аналогів.....	33
3.2 Розробка концепції колоди карт Таро з урахуванням української міфології.....	37
ВИСНОВКИ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50
ДОДАТОК А Візуалізація проєкту.....	53

ВСТУП

Актуальність. Людей завжди приваблює невідоме, містичне та загадкове. Вони шукають відповіді на свої запитання, бажають розкрити та вирішити свої проблеми. Гадальні карти Таро дозволяють саме це - вони надають можливість знайти відповіді та знайти шлях до розв'язку.

Проте, просте інформування не вистачає. Люди сьогодні бажають не лише знань, але й видовища, якісної презентації та естетичного задоволення. Створення унікального дизайну для кожної карти колоди Таро є невід'ємною складовою цього процесу. Використання української міфології дозволяє створити поєднання символіки та архетипів, що притаманні самій колоді Таро.

Українська міфологія багата на символи та образи, які ідеально вписуються в архетипи Таро. Зображення богів, героїв, природних елементів та звірів української міфології можуть ефективно передавати різні аспекти життя, долі та духовного розвитку, що є важливими елементами колоди Таро.

Створення дизайну колоди карт Таро за мотивами української міфології відкриває безмежні можливості для творчого вираження. Це поєднання багатства символіки та легенд української культури з сучасними техніками та стилістичними рішеннями створює унікальний дизайн, що вражає та надихає.

З огляду на актуальність поширення української культури, потребу в привабливому дизайні, зумовлено вибір теми кваліфікаційної роботи: *«Концепція і дизайн-проект колоди карт таро за мотивами української міфології»*

Об'єкт дослідження - графічний дизайн гадальних карт.

Предмет дослідження - дизайн карт Таро.

Мета дослідження- розробити колоду карт Таро з міфологічними образами української культури, яка пропонує нову інтерпретацію та підхід до використання міфологічних елементів української культури.

Після визначення об'єкту, предмету та мети дослідження є необхідним виконати такі **завдання**:

1. Здійснити теоретичний аналіз української міфології, дослідити її основні символи, образи та концепції;
2. Вивчити передовий досвід в галузі дизайну та ілюстрації, дослідити технічні аспекти створення графічних проєктів;
3. Проаналізувати існуючі колоди карт Таро та їх символіку, визначити особливості їх дизайну та використання;
4. Розробити концепцію і дизайн-проєкт колоди карт Таро за мотивами української міфології, включаючи вибір символів, кольорів, форм та композицій;
5. Підготувати пояснювальну записку, яка включатиме опис процесу розробки, теоретичні основи, результати дослідження, висновки та рекомендації;
6. Представити результати дослідження у відповідному форматі, такому як написання дипломної роботи, публікація наукової статті або презентація на конференції.

Ці завдання спрямовані на досягнення мети дослідження і вивчення концепції та дизайну колоди карт Таро за мотивами української міфології.

В рамках дослідження планується провести теоретичний аналіз української міфології, вивчити існуючі колоди карт Таро та їх символіку, а також вивчити передовий досвід в галузі дизайну та ілюстрації. Це дозволить зрозуміти особливості та потенціал української міфології і як її можна впровадити в колоду карт Таро.

Крім того, планується розробити концепцію дизайну для кожної карти, вибрати відповідні кольори, форми та композиції, щоб вони передавали суть

та символіку української міфології. Важливо, щоб дизайн колоди викликав естетичне задоволення та захоплення у користувачів, та мав потенціал використовуватися для передачі різних послань та інтерпретацій.

Були використані наступні *загальнотеоретичні методи*: аналіз літератури, синтез, узагальнення; *методи дизайн-проектування*: передпроектний аналіз, синтез та аналогії в дизайні, комбінаторику, художнє моделювання через композиційне формоутворення та графічне проектування; *емпіричні методи*: оцінка різних відео та розкладів Таро, аби зрозуміти, які колоди є приємнішими для глядачів та тарологів; *дизайнерські методи*: розробка концепції, створення ескізів, виготовлення прототипу колоди карт Таро за мотивами української міфології.

Практичне значення роботи:

1. *Збагачення культурного спадку*: Розробка колоди карт Таро за мотивами української міфології може сприяти збереженню та відродженню української культури і традицій. Ця колода може стати цікавим знаряддям для вивчення українських міфологічних переказів та символіки.
2. *Пізнавальна цінність*: Робота дозволить поглибитись в дослідження таро, міфології та дизайну, розкривши специфіку їх взаємозв'язку. Вона сприятиме розумінню символіки, архетипів та енергетики, що містяться в колодах карт Таро, і дозволить збагнути їх важливість для саморозвитку та духовного зростання.
3. *Творчий потенціал*: Розробка унікальної колоди карт Таро за мотивами української міфології може послужити джерелом натхнення для художників, дизайнерів та культурних творців. Вона розширить можливості використання таро як інструменту для самовираження та творчості.
4. *Культурний туризм та сувенірна продукція*: Створення колоди карт Таро за українською міфологією може сприяти розвитку культурного

туризму та популяризації української спадщини. Така колода може бути цікавим сувеніром для туристів, що відвідують Україну, та сприяти підвищенню інтересу до української культури та мистецтва.

Враховуючи ці фактори, робота має практичне значення для вивчення та популяризації української міфології, розвитку культурного спадку та творчого потенціалу.

Апробація результатів дослідження здійснювалась шляхом публікації тез доповіді у збірці матеріалів конференції «Мистецька освіта та естетичне виховання молоді» у 2023 р. на тему: «Концепція і дизайн-проект колоди карт таро за мотивами української міфології» [1].

Структура пояснювальної записки. Пояснювальна записка складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел та додатків. Об'єм кваліфікаційної роботи становить 56 сторінок, в якості джерел використано 39 літературних джерел. Основна частина кваліфікаційної роботи складає 42 сторінки.

РОЗДІЛ I

УКРАЇНСЬКА МІФОЛОГІЯ

1.1 Етапи розвитку української міфології

Вивчення традиційної народної культури українців, включаючи локальну специфіку народної демонології, має велике значення і вимагає глибокого дослідження всіх її складових.

Ця царина є одним із найважливіших джерел для реконструкції персонажів міфологічної системи і, водночас, для глибшого розуміння і пізнання давнього світогляду наших предків [2, с. 6].

Міфологія — сукупність пов'язаних міфів певних людських спільнот. Архаїчні міфи здебільшого елементарні за змістом, позбавлені зв'язної фабули та не утворюють чітких міфологій. З розвитком суспільств міфи перетворюються на розгорнуті розповіді, пов'язуються один з одним, утворюючи цикли. Сукупність міфів складає основу міфологічного світогляду, який притаманний як для первісного суспільства, так і для певною мірою, сучасного [3].

Водночас нижча міфологія, або ж демонологія, продовжує відігравати суттєву роль у світоглядних уявленнях українців. Є всі підстави стверджувати, що цей міфологічний рівень, опертий головню на віру в потойбічне існування душі й так званий «культ предків», був значущішим від уявлень про вищі божества і в дохристиянські часи [4]

В книзі Кононенко О. А. писав: «Міфи, легенди, вірування, замовляння, заклинання... Як на крилах, вони перелітають із століття в століття, від покоління до покоління. Ці нетлінні духовні скарби далеких пращурів з їхньою чарівною образністю і символікою, незвичними для нас персонажами, яким притаманна надлюдська магічна енергія, здатність перевтілюватися відповідають нам, може, навіть більшою мірою, ніж науково-документальні праці глибинні процеси духовного життя прадавніх

людей, їхній світогляд, засвідчують еволюцію їхньої моралі, психології. Не пізнати їх - просто обікрати себе.

Разом з тим, міфи і фольклори не лише дивовижно прекрасні зразки народної творчості, а й у багатьох відношеннях «зашифровані» світи, які для допитливого розуму можуть відкрити безліч таємниць [5, с. 4]».

Міфологічний світогляд виступає як основа духовної культури кожного народу, її базових архетипів. У прадавні часи в контексті міфологічного світогляду, формувалась не тільки міфологія, але й спосіб бачення світу, система цінностей, ідеали. Розширення знань про слов'янську міфологію примножує наші знання про витoki національної культури, поглиблює розуміння її символічно-знакової системи. Чільне місце в міфології посідають космогонічні міфи. На їх основі в колективному несвідомому формується уявлення про належний устрій світу, сутність його «ладу», порядку, гармонії. Ці уявлення є підґрунтям суспільних ідеалів народу, які він намагається втілити протягом історії в устрої суспільства – від родини до держави. Тому поглиблення знань про космогонічні уявлення давніх слов'ян об'єктивно сприяють розумінню важливих аспектів й особливостей української культури, закладених в ній суспільних ідеалів [6, с. 282].

Українська міфологія визначається як система міфів, легенд, богів, героїв, ритуалів та символів, що складають особливу культурну спадщину українського народу. Вона відображає уявлення та вірування українського народу про природу світу, його походження, взаємодію з божественними силами та духовні цінності.

Українські міфи характерні тим, що вони надзвичайно природні, пов'язані з хліборобським або пастушим побутом наших предків. їхні персонажі переважно батько-господар, мати-господиня, їхні сини й дочки, їхня худоба та поля. Міфологічні сюжети яскраво забарвлені родинним побутом княжої доби [7].

Наша міфологія пройшла крізь кілька етапів розвитку, які відображають її еволюцію і зміни протягом історії. Важливо враховувати, що класифікація етапів може варіюватися залежно від дослідника і його підходу. Нижче наведено загальні етапи розвитку української міфології:

1. Первісні вірування та предміфологічний період: Цей етап охоплює давню історію України, коли люди мали примітивні форми релігійних вірувань і відношення до світу навколо себе. В цей період формувалися перші міфологічні уявлення та вірування, пов'язані з природними явищами, божествами, духами та героями.
2. Язичництво: Цей етап відображає період прийняття язичництва в Україні. Він пов'язаний з появою пантеону богів, розробкою міфологічних оповідей, ритуалами та обрядами. Українська міфологія включала багато божеств, таких як Перун (бог грому), Мокош (богиня родючості), Леля (богиня краси) та інші.
3. Християнський вплив: Цей етап настає після прийняття християнства в Україні. Він характеризується взаємодією місцевих паганських вірувань з християнською релігією. Часто в міфологічних оповідах та обрядах поєднувалися елементи християнської та язичницької символіки.
4. Фольклорна та літературна традиція: Цей етап охоплює розвиток українського фольклору та літератури, включаючи народні казки, легенди, пісні та поезію. В цей період міфологічні мотиви і символи активно використовуються в художніх творах, що допомагає зберегти та поширити українську міфологічну спадщину.
5. Сучасна інтерпретація: На сучасному етапі українська міфологія вивчається та інтерпретується дослідниками, фольклористами, культурологами та іншими спеціалістами. З'являються нові підходи до розуміння та аналізу української міфології з урахуванням сучасних теорій і методів.

Первісні вірування та предміфологічний період в українській міфології відображають період перед появою писемності та систематичного записування міфологічних історій. Цей період характеризується усною традицією, передаванням з покоління в покоління усною формою.

Перші відомості про демоністичні вірування літописних подають київські книжники та зовсім особливий фольклорний феномен – українська міфологічна новела, яка разом із казками, піснями, легендами, прислів'ями, колядками тощо доносить до нас образи демоністичних персонажів [8].

У цей період важливу роль відігравали народні мудреці, шамани, жерці, які були посередниками між людьми та світом духів. Вони здійснювали ритуали, проводили обряди, пророкували та виконували інші магичні дії для забезпечення гармонії з навколишнім світом.

Ці ранні форми вірувань та міфології в Україні відіграли важливу роль у формуванні подальшої української міфології та культурного спадкування. Вони були передумовою для розвитку багатой системи міфологічних переказів, символіки та обрядів, які розкрилися у подальших етапах розвитку української міфології.

Етап розвитку української міфології, відомий як "*Язичництво*", є важливим періодом у формуванні міфологічної системи України. Цей етап охоплює період до прийняття християнства і характеризується пануванням язичницьких вірувань та релігійних практик.

Українське язичництво – прадавня національна віра нашого народу, збережена в обрядах і звичаях, переказах, заповітах, легендах, міфах, записана етнографами й фольклористами, нині потребує систематизації, переосмислення. Очищення від пізніших нашарувань і передачі нашим нащадкам [9, с. 3].

Язичництво в Україні також включало різноманітні ритуали, обряди та святкування, які відображали важливі події в житті спільноти, сезонні зміни, посівну роботу та жнива. Ці ритуали та обряди були спрямовані на

забезпечення плодючості, врожаю, захисту від негативних сил та забезпечення гармонії з природою (див. рис. 1.1).

Рисунок 1.1 – Традиція язичництва

Завершення етапу язичництва настало з прийняттям християнства на Русі у IX-X століттях. Це призвело до поступового занепаду язичницьких вірувань та перетворення їх на фольклорні та народні перекази. Незважаючи на це, багато міфологічних елементів та символіки з язичництва вплинули на подальший розвиток української міфології та культурного успадкування.

Етап розвитку української міфології під назвою "*Християнський вплив*" відображає період, коли християнство почало ширитися серед українського населення і вплинуло на міфологічну систему. Цей етап почався від часу прийняття християнства як офіційної релігії Київської Русі, за даними сайту mankrda.gov.ua : «Після офіційного хрещення киян у 988 р. християнство стає державною релігією Київської Русі» [10] (див. рис. 1.2).

Рисунок 1.2 – Хрещення киян

Християнський вплив привніс нові міфологічні елементи, символи та переконання українського народу. Багато зі стародавніх божеств та персонажів української міфології були перетворені або асоційовані з християнськими святими, або змінили свою роль і значення у новій релігійній системі.

У цей період українська міфологія поступово перепліталася з християнською традицією, але деякі стародавні міфологічні елементи збереглися і знаходяться у фольклорі, народних звичаях та релігійних обрядах українського народу до сьогоднішнього дня.

Цей етап розвитку української міфології відображає взаємодію та синкретизм між стародавніми практиками та новими християнськими віруваннями, що сформували унікальну міфологічну та релігійну картину українського народу.

Етап розвитку української міфології під назвою "*Фольклорна та літературна традиція*" відображає період, коли міфологічні елементи та перекази увійшли в український фольклор та літературу. Цей етап є продовженням та розвитком стародавніх міфологічних уявлень, які передавалися усно та зберігалися в народній пам'яті.

Сучасна українська проза активно черпає рефлексії міфологічного бачення з народних легенд, оповідок, казок, дум, пісень, виходячи з того, що у свій час вони виражали характерні риси людського світосприйняття і

народних уявлень про природу і світ. Митці нового тисячоліття апелюють до «архетипів» народного духу, міфологічно-фольклорного мислення, яке є, по суті, основою народної творчості [11, с. 131].

Фольклорна та літературна традиція української міфології має свої корені у народному фольклорі, такому як казки, легенди, пісні, обрядові тексти та інші народні жанри. У цьому періоді міфологічні елементи і персонажі знаходяться у фольклорних оповідях та використовуються для передачі цінних моральних, етичних та соціальних норм.

Літературна традиція української міфології починає розвиватися від періоду національного відродження, коли письменники та поети використовували міфологічні мотиви та сюжети у своїх творах. Українська література, зокрема поезія, проза та драматургія, стала майданчиком для відтворення та інтерпретації української міфології, її героїв та тематики.

На цьому етапі міфологічні елементи стають частиною національної ідентичності та культурного спадку українського народу. Вони знаходять відображення в літературних творах, мистецтві, кіно, музиці та інших сферах. Це дозволяє зберегти та передати міфологічну спадщину наступним поколінням, а також розширює розуміння та інтерпретацію української міфології.

Демонологічні сюжети та мотиви стали вдячним джерелом для художньої фантастики. З одного боку, це спонукало письменників до філософського осмислення давніх світоглядних уявлень народу, а з іншого – дávalо змогу популяризувати «живі» народні оповіді, повір'я, легенди, казки. Помітні тут і впливи західноєвропейської романтичної традиції з її тяжінням до демонічного, таємничого, із протиставленням божественного й диявольського, світлого та темного. Демонологічні мотиви допомагають митцям створити атмосферу умовного й протиставити її буденності [12, с. 37].

Усна народна творчість є неоціненним сховищем столітніх традицій, звичаїв, обрядів і вірувань, яка відображає духовність всіх верств суспільства. Значення фольклору для культури найбільше і невід'ємне, оскільки він втілює унікальні ментальні особливості, притаманні українському народові. Ці особливості розпізнаються в українцях та відображають їхній характер.

Духовне багатство української нації нерозривно пов'язане не лише з історичними подіями, які відбуваються навколо, а й із красою, силою та прагненнями щирої і волелюбної душі українця. Вважається, що знання фольклору якогось народу є знайомством із цим народом, адже через усну народну творчість відкривається найголовніша сфера духовності кожного етносу [13, с. 8].

Етап розвитку української міфології в *сучасній інтерпретації* відображає процес трансформації та переосмислення міфологічних елементів у сучасному контексті. На цьому етапі спостерігається активне використання міфологічних мотивів та символів у літературі, мистецтві, кіно, музиці та інших сучасних медіа-форматах. Формується надзвичайно цікава, строката й еkleктична система міфологічних вірувань і уявлень, яка посідає значне місце у світогляді сучасних українців [14]

У сучасній інтерпретації української міфології ми бачимо нові тлумачення та переосмислення міфологічних персонажів, подій, символів та вірувань. Міфологічні елементи можуть використовуватися для створення нових художніх творів, або їх можна інтегрувати у сучасну культуру з метою відродження та збереження української міфологічної спадщини.

На цьому етапі також відбувається дослідження та науковий аналіз української міфології з метою розуміння її значення, впливу та використання у сучасному світі. Дослідники та митці працюють над інтерпретацією та реконструкцією міфологічних розповідей та символів, щоб передати їх сучасному глядачеві або читачеві.

Сучасна інтерпретація української міфології дозволяє зберегти його цінності та спадщину, а також використовувати їх для творчих виражень та розширення світогляду. Цей етап покликаний збагатити українську культуру та сприяти відродженню та усвідомленню нашої міфологічної спадщини у сучасному світі.

Але не слід забувати, як писав А. Онищук у передмові до «Матеріалів до гуцульської демонології» писав, що «...пережитки давніх вірувань... з кожним днем під впливом школи й церкви затираються, з кожним днем уступають...» [15, с. 1].

1.2 Міфологічні перекази та символіка української міфології.

Українська міфологія багата на різноманітні перекази, легенди та символи, які відображають уявлення наших предків про світ, богів, героїв та природу. Деякі з найвідоміших міфологічних переказів та символів української міфології включають:

1. Перекази про богів: Українська міфологія включає багато богів та богинь, які відображають різні аспекти життя та природи. Наприклад, Перун - бог грому і блискавки, Мокоша - богиня плодючості та жіночих ремесел, Велес — бог достатку, домашніх тварин, господарства, помічник хліборобів, покровитель волхвів, купців і ремісників [16].
2. Легенди про героїв: Українська міфологія включає легенди про героїв, таких як Іванко Купала, Чорнобог, Леся, Луцифера та багатьох інших. Ці герої відображають мужність, мудрість, силу та інші важливі якості.
3. Символіка: Українська міфологія має багатий арсенал символів, які використовуються для передачі певних значень та ідеї. Наприклад,

сонце символізує світло, життя та добро, коло - вічність та циклічність, дерево - зв'язок між небесним та земним світом.

Міфологічні перекази та символіка української міфології допомагають нам зрозуміти традиції, вірування та культурну спадщину нашого народу. Вони впливають на літературу, мистецтво, музику та інші сфери нашого життя, надаючи їм особливий колорит та глибину.

Багато тисяч років тому наші предки понад усе вшановували природу і природні явища. Усе живе на землі мало своє божественне походження. Багату символіку уособлювали рослини й тварини, вода і небо, вітер і небесні світила, але головним Божеством вважали Сонце і ім'я йому було Дажбог, тобто той, хто дає буття(див.рис.1.3). Але в кожному пору року воно набувало нового образу, кожен з яких мав нове ім'я: взимку це новонароджений *Коляда*; весною це юний *Ярило*; влітку – закоханий *Купайло*; восени – *Світовид*, а коли скорочується світловий день – *Калита*. Дбайливий господар, зранку уздрівши світило нового дня, шанобливо здіймав перед ним капелюха і вклонявся, а молоді дівчата вітали Божича такими словами:

Добрий день тобі, Сонечко ясне!

Ти святе, ти прекрасне.

Ти чисте, величне й поважне!

Ти освітлюєш гори й долини і високі могили.

Освіти і мене своєю красою, любощами й милощами,

Щоб і я була така – ясна, велична і прекрасна! [17]

За свідченням літописів Прокопія Кесарійського (De Bell). Goth 111. 14 Гельмольда (Chron. Slav. 1.84) і біографа Оттона (Act. Sanct. Jul 433), стародавні слов'яни вірили в єдиного бога, називаючи його верховним, небесним богом, богом богів. У Нестора також бачимо, що слов'яни руські мали поняття про найвищу істоту, що звалась переважно богом чи богом

Вседержителем, і відрізняли його від бога Перуна та інших другорядних богів.

Рисунок 1.3 - Дажбог - Бог сонця

Слов'яни вшановували в ньому батька природи і владика світу, воля якого править долею світу, сила якого утримує все; його вважали владикою неба, джерелом божественної сили і називали Великим богом, Старим богом чи Прабогом. Інші боги, за віруваннями слов'ян, були істотами, що походили від верховного бога, його витворами, що залежали від нього, посередниками між ним і світом, сильними його міццю, і не всі однаково, а, як каже Гельмольд, чим ближчою ріднею доводились всемогутньому богові богів, тим були сильніші [18, с. 6].

Українська міфологія багата на легенди про героїв, які втілюють різноманітні цінності та якості. Ці персонажі представляють мужність, мудрість, силу та інші важливі аспекти людської природи. Їхні історії відображають багатство української культури та спадщини, допомагаючи нам розуміти та цінувати наші коріння.

Легенди про міфічних істот (русалок, мавок, домовиків, вурдалаків, відьом) – ілюструють відношення простого народу до невидимого й невідчутного світу [19].

Українська міфологія має багату символіку, яка відображає різні аспекти культури, природи та духовності українського народу. Ось кілька ключових символів української міфології:

- сонце;
- коло;
- духи;
- рослини.

1. Сонце: Воно є одним з найважливіших символів, що втілює світло, тепло, життя та родючість. Сонце асоціюється з богом Дажбогом і є символом благополуччя та процвітання.

2. Коло: Цей символ відображає циклічність життя, вічність та оборотність. Коло також може символізувати об'єднання та гармонію.

Дерево життя: Цей символ представляє собою велике дерево з гілками, корінням та листям. Воно символізує життєву силу, родючість, зв'язок між небесним та земним світом. Води: Води української міфології представлені річками, озерами та морями. Вони символізують життя, очищення, протікання часу та непереборну силу.

3. Духи та персонажі: Українська міфологія насичена різноманітними духами, персонажами та божествами. Кожен з них має свою унікальну символіку, пов'язану з певними аспектами природи, силою або емоціями.

4. Рослини та тварини: Багато рослин та тварин української міфології мають символічне значення. Наприклад, вовк символізує силу, орел свободу, квіти - красу та родючість.

Ці символи відображають глибокі розуміння світу, природи та духовності українського народу. Вони використовуються для передачі цінних послань, викликання емоцій та розкриття глибинних роздумів.

Основа давньої української міфології така сама, як у всіх арійських народів: то були небесні з'явища, котрі більш од усього вразили фантазію і мисль народу. Небо, засіяне зірками, сонце, місяць, зоря, хмари, дощ, вітер, роса, грім, блискавка — все те поперед усього звертало на себе увагу, зачіпало фантазію і розбуджувало мисль дужче і раньше, ніж земля і все, що на землі. Ще більше зачіпала людську мисль зміна літа й зими, тепла й холоду, дня й ночі, світла й темряви, вічна й незмінна боротьба на небі світлих і темних сил. Чорні снігові хмари, страшні холодні вітри здавались народіві лихими силами; ясне сонце, тепло, грім і блискавка здавались добрими, світлими силами, котрі мусіли усе боротись з своїми темними лихими ворогами, подаватись, слабіти і навіть умирати, але котрі все-таки після всього переважували темні сили і знов з'являлись і воскресали перед людськими очима, розливаючи життя на землю[20, с. 3].

В заключенні, міфологічні перекази та символіка української міфології становлять незаперечну частину культурного доробку українського народу. Вони не лише передають багатогранність уявлень про світ та його походження, але й розкривають глибинні значення, моральні принципи та духовність українського народу.

Символіка української міфології втілюється у різноманітних образах, від сонця й круга, що символізують життя та вічність, до духів, персонажів, рослин та тварин, що наділені своїми унікальними характеристиками й символічним значенням. Ці символи є відображенням важливих аспектів природи, духовних цінностей та колективної свідомості українського народу.

Міфологічні перекази та символіка української міфології відіграють важливу роль у збереженні та передачі культурних традицій, спонукаючи до

вивчення, осмислення та поваги до власного коріння. Вони не лише надають кольору та багатства національній спадщині, але й створюють місткий зв'язок між минулим, сучасністю та майбутнім, спонукаючи до пізнання самого себе та світу навколо нас.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ КОЛОДИ КАРТ ТАРО

2.1 Походження та особливості колоди карт Таро

Походження та особливості колоди карт Таро відносяться до цікавої і загадкової історії. Таро - це набір карт, які мають символічне значення і використовуються для передбачення майбутнього, самопізнання та духовного розвитку (див. рис. 2.1).

Рисунок 2.1 - Колода карт Таро

Не слід забувати про те, що без особливих знань людина прочитати послання Таро дивлячись на карти не зможе. Для цього потрібен фахівець, людина, яка добре знається в цій справі - це таролог. Таролог — це не просто ворожка, а той, хто практикує мистецтво використання колоди карт, щоб розкрити приховану істину про життя людини. Так, читач Таро використовує свою інтуїцію та екстрасенсорні здібності, щоб інтерпретувати те, що бачать у картах на своєму столі. Однак це більше, ніж просто перетасування колод і їх читання. Таролог має досконалі знання історії, психології та духовності, що допомагає йому зрозуміти потреби

своїх клієнтів і допомогти їм знайти відповіді на проблеми в їхньому житті, які можуть блокувати їхній прогрес [21].

Читання Таро — це практика віщування мудрості та керівництва за допомогою певного розкладу (або макета) карт Таро. Однак, всупереч поширеній думці, карти не просто віщують долю, і не обов'язково бути екстрасенсом, щоб читати Таро. Ці карти покликані дати розуміння найпотаємніших істин вашого вищого Я. Іншими словами, картки забезпечують розвинуте усвідомлення того, що ви вже знаєте в глибині душі. Походження Таро невідоме, але ми маємо задокументовані згадки про використання карт Таро в Європі в чотирнадцятому столітті. Таро використовувалося як оракул у тій основній формі, яку ми знаємо сьогодні, з початку сімнадцятого століття [22].

Історично колода Таро походить від звичайних гральних карт, які поширені в Європі у XV столітті. Однак, з часом до них були додані додаткові карти, що утворило колоду Таро. Ці додаткові карти називаються арканами і включають 22 старші аркани і 56 молодших арканів.

Старші аркани є ключовими картами Таро і представляють сильні символи та архетипи, які відображають різні аспекти людського життя та духовного розвитку. Кожна карта має своє унікальне зображення, що передає певну ідею або повідомлення.

Старші Аркани – Зазвичай 22 карти. Кожна з цих карт має свій оригінальний малюнок та унікальну назву (Блазень, Маг, Жриця, Імператриця, Імператор, Жрець, Закохані, Колісниця, Сила, Путівник, Фортуна, Справедливість, Повішений, Смерть, Помірність, Диявол, Башта, Зірка, Місяць, Сонце, Суд, Світ) [23].

Молодші аркани поділяються на чотири масті (жезлі, чаші, мечі, монети) і відображають повсякденні ситуації, виклики та можливості, з якими ми зустрічаємося у нашому житті.

Уся група молодших арканів ділиться на чотири масті, що відповідають стихіям:

1. Масть Мечі – стихія Повітря
2. Масть Чаш (Кубків) – стихія Вода
3. Масть Жезли – стихія Вогонь
4. Масть Пентаклів – стихія Земля

У кожної з них будуть свої особливості та прояви. Енергія різних сегментів відрізняється ступенем інтенсивності та властивими їй якостями залежно від масті молодших арканів. Фігурні карти, що уособлюють конкретних людей, також показуватимуть різні зовнішність і характер. Ще вони можуть символізувати пори року, певні етапи становлення. Кожна масть показує власну історію, яка розвивається в міру зменшення числового значення [24].

Особливістю колоди Таро є його символічний характер. Кожна карта має своє значення і інтерпретацію, але індивідуальне сприйняття та інтуїція також грають важливу роль у розумінні їх повідомлень.

Сьогодні колода карт Таро використовується як інструмент для саморозвитку, медитації, передбачення майбутнього, творчості та духовного пошуку. Його використовують як в професійних тарологічних практиках, так і в особистих ритуалах та розвитку свідомості.

Таро — це шлях до Великих таємниць життя. Підсумовуючи, у магічних таємничих традиціях західного світу Таро використовується як езотеричний інструмент містицизму, вищий інструмент ворожіння та колода таємних знань. Вважається давньоєгипетським джерелом мудрості та біблією людства, яка містить мудрість з часів народження світу. Таро вважають книгою Тота, книгою Адама та одкровенням стародавніх цивілізацій. Він об'єднує космічний, космологічний, теологічний і філософський світогляд, зберігаючи цінні знання у простому пакеті з ілюстрованими паперовими картками [25, с. 362].

Найчастіше зустрічаються такі види колод Таро:

1. старша - що складається зі старших арканів(див.рис.2.2).

Рисунок 2.2 - Старші аркани Таро

2. молодша - що складається з молодших арканів (див. рис.2.3).
3. молодша усічена — що складається з молодших арканів, еквівалентних 36-картковій гральній колоді.

Рисунок 2.3 - Молодші аркани Таро масті пентаклів

Також цікаво, що є спосіб визначення особистого аркану, для цього використовується складання всіх чисел дати народження. Якщо сума цих

чисел перевищує 22, вона зводиться до шуканого аркану шляхом віднімання 22. У випадку, коли сума менша за 22, аркан відповідає цьому числу. Таким чином, за допомогою цього процесу можна визначити особистий аркан з великою точністю.

2.2 Важливі символи та архетипи у колоді карт Таро

В колоді карт Таро зустрічаються численні важливі символи та архетипи, які несуть глибокий сенс і мають велике значення для тлумачення карт. Деякі з них включають:

Магія: Символіка магії представлена через магичні об'єкти, заклинання та таємниці, що відображають силу та енергію, які можуть впливати на реальність.

Символіка магії, яка присутня в колоді карт Таро, передається через різноманітні магичні об'єкти. Ці об'єкти включають магичні палички, кристали, варти, амулети, талісмани, закляття та символи, пентаграму, а також місяць. Кожен з цих символів має свої унікальні значення та представляє певні аспекти магичного світу. Вони слугують засобами для активування магичних процесів, залучення певних енергій та досягнення бажаних результатів.

Архетипи персонажів: У колоді Таро зустрічаються архетипи персонажів, такі як мудра відьма, могутній маг, мудрець або герой, які втілюють певні характеристики та риси особистості.

Архетипи персонажів, які представлені в колоді Таро, відіграють важливу роль у розумінні людської психології та духовного розвитку. Кожен архетип персонажа володіє своїм власним символізмом і стилем поведінки, які відображають певні універсальні якості та риси особистості.

Мудра відьма, як архетип, втілює магичну силу, інтуїцію та мудрість. Вона представляє жіночу силу та духовну зрілість, володіючи знаннями про природу, магію та загадковість світу.

Могутній маг символізує силу, владу та контроль над енергіями. Цей архетип відображає внутрішню силу людини, її здатність до змін та маніпулювання енергіями для досягнення бажаних цілей.

Мудрець або герой представляють архетипи, які осягають високі рівні мудрості, духовного розвитку та сміливості. Вони можуть бути втіленням моральних цінностей, справедливості та готовності стояти на захист інших.

Ці архетипи персонажів не лише створюють цікавість та інтригу в колоді Таро, але також відображають різні аспекти людського досвіду, надаючи можливість для саморозуміння, розвитку та вдосконалення.

Символи елементів: Елементи, такі як вогонь, вода, повітря та земля, є важливими символами в колоді Таро, що відображають різні енергетичні якості та аспекти життя.

Символіка елементів, присутня в колоді Таро, відображає різні аспекти життя та енергетичні якості, які переплітаються з архетипами та персонажами карт.

Вогонь символізує силу, енергію та пристрасть. Він втілює животворчу енергію, вогняний дух, динаміку та рух. Вогонь в карті Таро може вказувати на натхнення, ентузіазм, але також на ризики, сили волі та важливі рішення.

Вода символізує емоції, інтуїцію та підсвідоме. Вона втілює потоки почуттів, глибину та магію емоційного світу. Водяний елемент в карті Таро може вказувати на інтуїцію, відчуття, емоційну рівновагу, але також на потенційну нестабільність та підсвідомі впливи.

Повітря символізує розум, комунікацію та духовну свідомість. Воно втілює інтелектуальну сферу, мислення, ідеї та спілкування. Елемент повітря в карті Таро може вказувати на раціональність, аналітичність, свіжі погляди та високу інтелектуальну потужність.

Земля символізує стійкість, матеріальну реальність та практичність. Вона втілює фізичну сферу, тіло, стійкість та земельні цінності. Елемент

землі в карті Таро може вказувати на плодотворність, стабільність, земний розум та практичний підхід до справ.

Ці символи елементів у колоді Таро доповнюють архетипи та персонажів, створюючи багатогранний образний світ, який дозволяє отримати глибинні відповіді та розуміння про себе та навколишній світ.

Архетипи арканів: Кожен аркан в колоді Таро має свій унікальний архетип, який відображає певну сферу життя або досвід. Наприклад, Імператор представляє владу та лідерство, а Високий жрець відображає духовну мудрість та внутрішнє бачення.

Інші аркани в колоді Таро також мають свої архетипи, які пронизують їх символіку і значення. Наприклад, Коханці втілюють любов, стосунки та вибір, Повішений символізує жертвність та перспективність, а Справедливість відображає баланс та справедливість.

Архетипи арканів є універсальними прототипами, які перетинаються зі світовою культурою та колективним підсвідомим. Вони витягають на поверхню глибинні аспекти людського досвіду і надають картам Таро глибший сенс і значення.

Архетипи арканів викликають емоції, спонукають до саморефлексії та відкривають двері до внутрішнього світу. Вони допомагають нам розуміти себе, взаємодіяти з навколишнім світом та знаходити шлях до особистого розвитку.

Завдяки архетипам арканів, колода Таро стає багатогранним інструментом, який допомагає розкрити та осмислити різні аспекти нашого життя, допомагаючи нам знайти власний шлях та розширити свідомість.

Символіка кольорів: Кольори, використовувані в картах Таро, мають свої символічні значення. Наприклад, червоний може вказувати на силу та енергію, а синій - на спокій та духовність.

Крім архетипів та символів, колода Таро використовує також символіку кольорів для поглиблення своєї інформаційної вартості. Кольори,

що присутні в картках Таро, несуть певні емоційні та символічні відтінки, які можуть впливати на сприйняття та тлумачення карт.

Кожен колір має свої унікальні характеристики. Наприклад, червоний колір може символізувати енергію, пристрасть, силу, вогонь або силу волі. Він викликає відчуття життєвості та динаміки. Зелений колір асоціюється з природою, ростом, здоров'ям та гармонією. Він впливає на спокій, відновлення та емоційну стабільність. Синій колір може символізувати спокій, мир, духовність, розум та інтуїцію. Він стимулює роздуми, медитацію та глибинність розуміння.

Використання кольорів у картках Таро доповнює їх символіку та додає емоційного та естетичного аспекту до тлумачення. Колір може надати додатковий контекст та зміцнити певне послання або настрої, що передається картами.

Розуміння символіки кольорів у колоді Таро допомагає нам глибше зануритися у світ карт та отримати більш повне та багатогранне розуміння їх значення та впливу на наші життя.

Ще до того, як ви перейдете до конкретних символів, ви, мабуть, помітите кольори на карті. Багато колод Таро відображають яскраві та красиві колірні палітри. Ці кольори є чисто декоративними — вони також містять символічні, духовні, психологічні та фізіологічні властивості. Художники Таро, як і інші художники, використовують кольори, щоб передати настрої та послання тим, хто їх бачить [26].

Ці символи та архетипи в колоді карт Таро допомагають розкрити глибинні аспекти життя, дослідити самого себе та знайти відповіді на питання, які можуть виникнути у нас у процесі життя.

З часу виникнення в Італії в епоху раннього Ренесансу карти Таро неодноразово змінювали своє призначення в житті людини. Спочатку вони з'явилися як елемент світської гри тарикі, використовувалися у ворожінні і містичних практиках, значно пізніше - в психології та психотерапії. Однак в

усі періоди своєї історії Таро було для людини ключем для пізнання себе і світу, бо містить архетипи, "вічні сюжети" буття, тому до художніх інтерпретацій ідей та образів карт Таро бралися видатні митці, які втілювали в них риси і світогляд своєї доби [27].

В розробці мого дизайн-проєкту буде використано лише старші аркани Таро. Існує 22 Старші Аркани. Однак насправді пронумеровано лише 21. Перша карта колоди, Дурень, зазвичай не пронумерована, але вона все ще є дуже важливою картою. Однак у деяких колодах Дурень просто позначається нулем, тому колода переходить від нуля до 21 [28].

Старші аркани в колоді Таро є основними картами, які представляють ключові аспекти життя, духовності та людського досвіду. Вони відображають глибокі архетипи, що перетинаються з універсальними символами та містикою. Кожна карта має свою унікальну символіку та сенс, які можуть бути інтерпретовані і зрозумілі на різних рівнях.

Ці карти представляють широкий спектр аспектів людського життя, включаючи архетипи особистості, ситуації, життєві випробування, важливі переходи, духовний розвиток та космічну гармонію. Вони можуть викликати різні емоції та відчуття, від радості й надії до внутрішнього розколу й невпевненості.

Кожна карта має власне тлумачення, яке виражається через символіку, образи та енергетику, що їх несуть. Наприклад, "Високий жерц" втілює духовну мудрість та внутрішнє бачення, "Справедливість" символізує рівновагу та карму, а "Смерть" представляє перетворення та переродження.

Старші аркани у колоді Таро є джерелом глибокого інтроспективного розуміння, яке дозволяє нам заглибитися у світ внутрішньої мудрості, осмислити свій шлях та розвинути більш глибоке розуміння себе та світу навколо нас. Вони відкривають двері до високих рівнів свідомості та допомагають нам розкрити потенціал для особистісного росту та трансформації.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ КАРТ ТАРО ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МІФОЛОГІЇ

3.1 Аналіз аналогів.

На прикладі ми бачимо зображення головного персонажу карти Сонце. Карта обрамлена чорною рамкою з овальним вирізом. Дрібні деталі доповнюють композицію. В палітрі переважають: чорний, червоний, золотий та рожевий (див. рис. 3.1).

Рисунок 3.1 – Карта 19 старшого аркану

Ми бачимо карту Таро лицар кубків (див. рис. 3.2). Дизайнер зобразив образ русалки світлим кольором на чорному фоні. Додав дрібні деталі в вигляді зірочок. Було підібрано шрифт без засічок.

Рисунок 3.2 – карта молодшого аркану

На наступному аналозі (див. рис. 3.3) використано рамку з візерунками бежевого кольору, а за нею дівчина на рожевому фоні. Із тексту присутні назва та номер карти. Кольори приглушені та без насиченості. Є деякі деталі у вигляді квітів.

Рисунок 3.3 – Карта 2 старшого аркану

Розглянемо карту вісімнадцятого старшого аркану «Місяць» (див. рис. 3.4). Переважають теплі кольори, відтінки лілового та рожевого кольорів. Головна персонажка сидить на місяці, немов паря в небі. На фоні зображено космос, який є доволі контрастним. Обрамлена картка в світлу рамку з деякими деталями. Знизу назва старшого аркану виділена спеціальною стрічкою.

Рисунок 3.4 – Карта 18 старшого аркану

Наступна карта Таро (див. рис. 3.5) представлена у класичному варіанті. Ми бачимо карту дев'ятнадцятого старшого аркану «Сонце». На ній зображене яскраве жовте сонце у верхній частині композиції, яке в першу чергу привертає до себе увагу. Нижче зображена дитина зверху коня, яка держе в руці червону тканину. Ця червона пляма контрастує з фоном та іншими деталями. Також присутні елементи у вигляді квітів та паркану. Карта обрамлена бежевою рамкою. Шрифт із засічками.

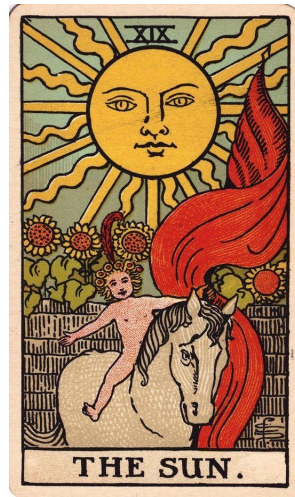

Рисунок 3.5 – карта 19 старшого аркану

Було також проаналізовано дизайн упаковок для карт Таро (див. рис. 3.6). В якості палітри для дизайну було обрано пастельну гамму. Ми бачимо поєднання рожевого, блакитного та бірюзового кольорів. В центрі лицьової сторони автор зобразив пісочний годинник, від якого направлені широкі промені та зірки. Збоку бачимо назву колоди на блакитному фоні, внизу паттерн з ромбів. По краях, на згинах використано чорний колір.

Рисунок 3.6 – Упаковка карт Таро

3.2 Розробка концепції колоди карт Таро з урахуванням української міфології

У ході проектування були виконані наступні етапи роботи:

1. Дослідження інформації про об'єкт дослідження, його зміст, призначення, походження та вимоги щодо розробки.
2. Пошук та аналіз аналогів (див. рис. 3.7).

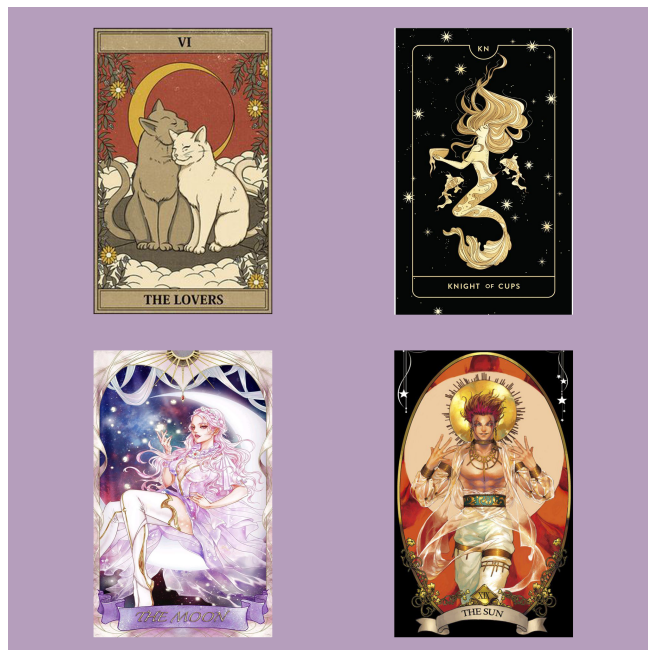

Рисунок 3.7 – Аналоги карт

3. Розробка ескізів композиційного характеру.

Ескізування здійснювалося на основі законів композиції, які передбачають єдність всіх елементів та виділення композиційного центру згідно з ідейним та смисловим завданням.

Ескіз - це попередній малюнок, що фіксує задум художнього твору, споруди, механізму або окремої його частини. Ескіз найчастіше є швидко виконаним вільним малюнком, непередбачуваним як готова робота [29].

Гральна карта має дві сторони: номінальна (лицьова) і зворотна сторона - сорочка. Покриття зворотної сторони карти - це свого роду захисна обкладинка, яка є не тільки показником стильової та ігрової приналежності

колоди карт, але і захистом від шулерів [30]. Були виконані швидкі зарисовки композиційного характеру майбутньої сорочки карт (див.рис. 3.8).

Рисунок 3.8 – Ескізи сорочки карт

4. Узгодження ескізу з викладачем.

У ході обговорення, шляхом співставлення та порівняння, були обрані найбільш вдалі ідеї щодо композиції для подальшої розробки.

5. Технічне виконання проекту.

Для проекту було проведено пошук кольорової палітри, зосереджуючись на створенні належного атмосферного настрою та відображенні символічних аспектів української міфології та Таро. Під час цього процесу ми проглянули декілька варіантів кольорів, аналізували їх символічне значення та ефект на сприйняття.

Підбір кольорів був здійснений з урахуванням емоційних аспектів, які мають передати картки Таро, а також з метою забезпечити зручність використання та чіткість сприйняття. Робота включала експериментування з відтінками, насиченістю та контрастами кольорів, з метою знайти

оптимальну комбінацію, яка буде відповідати концепції та виражати глибину української міфології.

Проаналізувавши різні варіанти, ми вибрали кольорову палітру, яка найбільш вдало передає почуття та символіку української міфології, а також сприяє гармонійному сприйняттю карт Таро. Кольори включають фіолетові та світлі теплі відтінки, які контрастують між собою, створюючи баланс та взаємозв'язок між різними аспектами колоди (див. рис. 3.9).

Рисунок 3.9 – Обрана палітра

Колір в дизайні – суб’єктивна річ. Це – могутній інструмент в арсеналі дизайнера, який має психологічний вплив на людину і формує оточуюче середовище. Вибір кольору залишається завжди за художником-дизайнером і залежить від його індивідуального сприйняття та генетичної пам’яті. Колір – більш ніж візуальний феномен, декоративне доповнення до інформативного послання, він є емоційною мовою і символічною зброєю для всіх дизайнерів [31, с.10].

Для розробки карт Таро було використано розмір 2000×3500 пікселів, що забезпечує достатню якість і деталізацію зображень. Такий розмір дозволяє передати символіку та деталі української міфології з високою якістю і чіткістю.

Крім того, для упаковки карт у вигляді готової колоди, використано розмір 3000×4500 пікселів. Цей розмір забезпечує достатню роздільну здатність для друку та підготовки високоякісних зображень для фізичних екземплярів колоди.

У процесі розробки карт спочатку було створено швидкі ескізи для визначення загальної композиції. Поступово додавали деталі, надавали їм форму та працювали над пропорціями. Після цього перейдено до роботи з кольорами, наносячи відповідні палітри на кожну карту. Додавання різних кольорових елементів, таких як візерунки і фонові деталі, допомогло надати картам більшу глибину і насиченість. На наступному етапі було попрацьовано над білками і тінями, що додавало картам об'єм та реалістичність. Всі ці кроки виконані у програмі Procreate. Завершивши цей процес, готові картинки були перенесені до Adobe Illustrator, де додавалися номери та назви до кожної карти, завершуючи процес розробки (див. рис. 3.10).

На прикладі ми бачимо персонажа української міфології «Відьма», яка займає позицію третього старшого аркану «Імператриця». «Відьма» (відюга, відюха, вириця, лиходійниця, чаклунка, чародійка, обавниця, потворниця, ритниця, карга) - один із головних персонажів нижчої демонології. Це слово походить від «відати», тобто знати все.

Цілком земними постають з українських легенд відьми-красуні. Особливо гарними вони стають опівночі. У народі побутують численні повір'я й легенди про польоти відьом через комин на шабаші аж на Лису гору біля Києва, про викрадення ними райдуги і роси, про підковування їх знахарями або ж звичайними людьми тощо [32, с. 70].

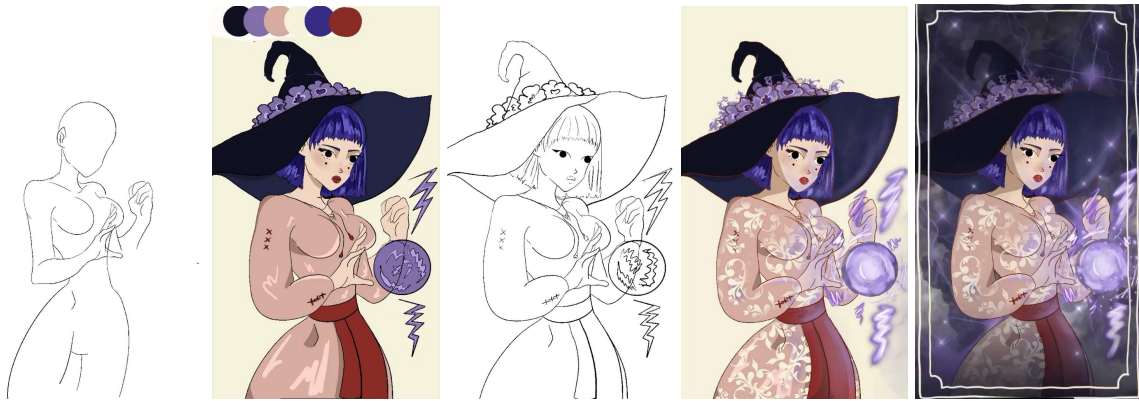

Рисунок 3.10 – Етапи створення карти

Крім того, всі ці кроки було виконано для всіх наступних карт, забезпечуючи єдність стилю та гармонію в колоді Таро. Кожна карта була ретельно пророблена, з урахуванням її унікального символізму та архетипу.

Наприклад, всі ці кроки можна побачити на ще одній карті з нашої колоди «Коханці», які зображені в вигляді Бога Перуна та Богині Мокоші (див рис. 3.11).

Рисунок 3.11 – Етапи створення карти

Мокоша (Макош, Цариця води, Водяниця, мати коша) — давньоукраїнська богиня родючості, жіночого рукоділля, мистецтва і води. Заступниця вагітних і породілей. Кожна п'ятниця в давніх українців була днем Мокоші [33].

Про Перуна написав Хрипко С.А у своїй статті: «Володар блискавок і грому, покровитель воїнів і володарів, людей сильних і мужніх. Ще одна

його назва – Громовержець, бог війни і боротьби, що „обертає колесо життя». Умовно Перун є ідентичним також грецькому Зевсові, римському Юпітерові, скандинавському Одину, що підкреслює його значимість в давньому пантеоні. Перун оберігав військову рать під час війни, був володарем грому і блискавки. Після християнізації його роль в світоглядних уявленнях перебрав на себе святий Ілля-пророк. Саме по собі слово перун існує в багатьох українських діалектах як синонім блискавки і грому, наприклад, у Карпатах кажуть: «Бодай тя Перун вдарив». Цей же корінь має дієслово періщити, уперіщити: «дощ уперіщив». Перун залишив по собі чималу пам'ять – так на нашій землі чимало географічних назв: Перунова рінь (на Дніпрі), село Перунове, село Піорунове, урочище Перуни (на Черкащині). Лишилося навіть прізвище Перун.» [34, с. 31]

Ще одним прикладом буде створена нами карта старшого аркану «Жриця», задля якої було взято персонажа української міфології Ладу (див. рис. 3.12).

Рисунок 3.12

В українській міфології існує Бог весілля, кохання, родинної злагоди та вірного подружжя. Дружиною його була Лада, що в народних піснях згадується як богиня материнства. Вона виступала в образі вродливої, прикрашеної сліпучим промінням сонця жінки. Ранкова зоря вважалася

краплею сліз цієї богині. За іншими джерелами, Лада зображувалась з квітами і колоссям [35, с. 30].

Лада — давньослов'янська богиня любові, злагоди, гармонії, світового порядку і благополуччя. Вона також є богинею весни, кохання і шлюбу, покровителька жіночої вроди і краси, щасливого подружнього життя. Верховна Рожаниця і Берегиня. Архетип Великої Богині-Матері. У слов'янській міфології Лада виступає в образі красивої жінки, уквітчаної квітами і колосками, променями сонця [36].

Після цього, для додавання тексту з номерами та назвами карт, приділялася увага пошуку підходящого шрифту. Було важливо знайти такий шрифт, який відображав би енергію та стиль колоди, а також був багатофункціональним та читабельним. Через ретельний пошук і експерименти, ми знайшли шрифт, який найкраще вписувався у дизайн кожної карти, додаючи їй закінченість та професійний вигляд.

Цей процес детальної розробки та дбайливого підбору допоміг створити колоду карт Таро, яка втілює мою концепцію та відображає українську міфологію з усією її красою та глибиною.

Серед десятків пропонованих шрифтових класифікацій і тисяч спроектованих шрифтів непросто знайти правильні орієнтири та раціональні критерії оцінювання всього цього шрифтового масиву, а також оптимальний шлях до власних шрифтових проектів [37, с.30].

В процесі розгляду різних варіантів, ми звернули увагу на шрифти, такі як «Tarantula», «Edisson regular» і «Schwabacher». Це шрифти із класифікації акцидентних.

Акцидентний шрифт використовується в газетній та журнальній графіці, кіно, телебаченні, графічних елементах предметного середовища, промислового дизайні, Інтернеті тощо. Головною його особливістю є привабливість, здатність привертати увагу. Акцидентний шрифт має такі характерні риси, які притаманні іншим видам мистецтва. Цей шрифт

характеризується оригінальністю зображення, віртуозністю виконання, що виражає його ідею та характер. Цей шрифт є результатом творчого процесу, що містить тематичні варіації, естетичну рефлексію, відображає художній смак автора. Незвичайна форма цього типу шрифту приваблює і зачаровує глядача. Це можна порівняти з ефектом твору мистецтва [38, с. 626].

Зокрема, було розглянуто шрифт "Tarantula"(див. рис. 3.13), який має акцентований, незвичайний стиль, властивий містичному атмосфері таро. Також, було вивчено шрифт «Edisson regular» (див. рис. 3.14), який захоплює своїм дивним та ексцентричним виглядом, що добре вписується в концепцію мого проекту. До того ж було детально вивчено шрифт «Schwabacher»(див. рис. 3.15), який володіє особливим стилем, який характеризується каліграфічними рисами, архаїчним виглядом та деякою витонченістю. Він може додати атмосфери старовинності та традиційності до дизайну колоди карт Таро.

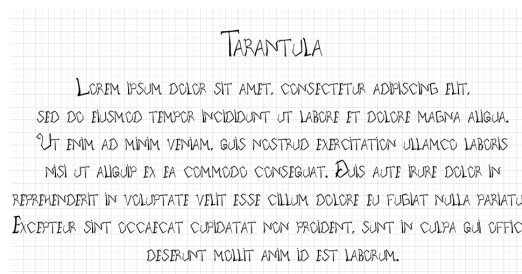

Рисунок 3.13 – Приклад шрифту

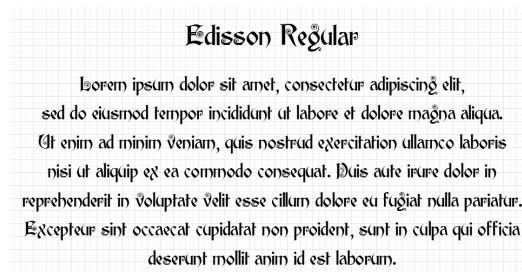

Рисунок 3.14 – Приклад шрифту

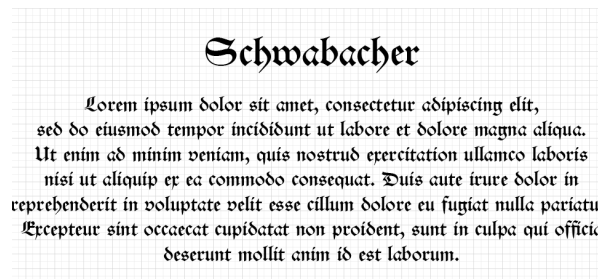

Рисунок 3.15 – Приклад шрифту

Після ретельного вивчення і порівняння різних варіантів, ми прийняли рішення обрати шрифт "Edisson regular" для дизайну. Він відповідає вимогам концепції та стилю нашого проєкту, володіє містичним та незвичайним виглядом, що додає унікальності та таємничості до колоди карт Таро а також підтримує український алфавіт.

Закінчуючи цей розділ про етап розробки колоди Таро, хотілося б підкреслити, що це був захоплюючий творчий процес, в якому ми зосереджувались на деталях, символіках та естетиці. Кожен крок розробки, від швидкого ескізу до остаточного його вигляду, вимагав уваги та ретельної роботи.

Під час цього процесу відбулося глибоке занурення в українську міфологію, щоб відтворити її магічний світ у колоді карт Таро. Використовуючи програму Procreate, було створено детальні рисунки, внесені кольори та докладено зусилля, щоб кожна карта відображала свою унікальну енергетику та символіку.

Крім того, використання Adobe Illustrator дозволило нам додати номери та назви до кожної карти, роблячи їх ідентифікованими та впорядкованими.

Adobe Illustrator - це комп'ютерна програма присвячений векторному малюванню та дизайну графічних елементів для майже будь-якого типу носіїв та пристроїв, і може використовуватися як для редакційного дизайну,

професійного малювання, веб-верстки, мобільної графіки, веб-інтерфейсів або кінематографічного дизайну [39].

Під час цього процесу було звернуто також увагу на вибір відповідного шрифту, щоб забезпечити зручне читання та сприйняття інформації.

Цей етап розробки дозволив нам не лише втілити концепцію української міфології в колоді карт Таро, але й поглибити своє розуміння символіки, архетипів та елементів, які пронизують кожну карту. Кожна карта має свою унікальну історію та повідомлення, які надають глибину та мудрість для тих, хто звертається до них.

Завершення розробки колоди Таро - це тільки початок подальшого дослідження, вивчення та використання цього магічного інструменту.

ВИСНОВКИ

У проєкті було досягнуто мети з'єднати два різних світи - світ Таро, який є відомою системою проорокування та самопізнання, та світ української міфології, який має багатий набір символів та архетипів. Об'єднання цих двох світів в одній колоді карт дозволяє відкрити нові шляхи та можливості для тих, хто цікавиться духовним розвитком та самопізнанням. Це дозволило створити унікальну колоду карт Таро, яка пропонує нову інтерпретацію та підхід до використання міфологічних елементів української культури в контексті Таро.

Під час розробки було виконано дослідження української міфології, зокрема символики, архетипів та легенд, що дозволило створити картки з глибоким змістом та повідомленнями. Також, у процесі дослідження було вивчено походження та особливості колоди карт Таро, а також важливі символи та архетипи, що представлені в колоді. Результати аналізу дозволили отримати глибше розуміння цих карт, їх семантики та символічного значення.

Важливою складовою розробки був вибір кольорової палітри та підходящого шрифту. Кольори відображали енергетичні якості та аспекти життя, а підходящий шрифт доповнював загадковість та магічну атмосферу колоди. Крім того, вибір оптимального шрифту з урахуванням українського алфавіту підкреслює нашу мету збереження та підсилення зв'язку з українською культурою.

Розробка кожної карти була складним творчим процесом, який включав етапи створення швидкого ескізу, додавання деталей, кольорів, глибини за допомогою відблисків і тіней і накінець додавання тексту та нумерації кожної карти. Використання програм Procreate та Adobe Illustrator дозволило здійснити цей процес з великою точністю та творчою свободою,

проробити кожну карту, надати їй унікальну енергетику та зберегти дух української міфології.

Отже, розробка концепції та дизайну колоди карт Таро за мотивами української міфології є важливим кроком у збереженні та просуванні української культури. Цей проєкт дозволяє кожному, хто використовує цю колоду, зануритись у світ символів, архетипів та магії, що присутні у нашій багатогранній культурі. Він відкриває двері до нових можливостей та дозволяє краще розуміти себе та світ, надаючи внутрішню мудрість та відповіді на життєві питання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сергієнко А.В, Кардашов В.М. Концепція і дизайн-проект колоди карт таро за мотивами української міфології. *Мистецька освіта та естетичне виховання молоді* : Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15-16 грудня 2022 р,) Полтава, 2022. Т. 1. С. 116-119.
2. Войтович.Н. Народна демонологія Бойківщини. Львів : СПОЛОМ, 2015. 227 с.
3. Вікіпедія. Що таке міфологія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Міфологія> (дата звернення 19.05.2023)
4. Галайчук В. Українська міфологія. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 288 с.
5. Кононенко О. А. Українська міфологія. Божества і духи. Харків : Фоліо, 2017. 191 с.
6. Матюхіна О. Міф про створення світу в давньослов'янській міфології. *Історія релігій в Україні : Науковий щорічник*, 2018. С. 281-297.
7. Українська міфологія: з чого все починалося? URL: <https://zno.if.ua/?p=4349> (дата звернення 18.06.2023)
8. Міфологія в первісні часи. Реферат. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/relig/21859/> (дата звернення: 19.05.2023)
9. Лозко Г. Українське язичництво. Київ: український центр духовної культури, 2009. 90 с.
10. Хрещення України - Русі та його історико-культурне значення. URL: <https://mankrda.gov.ua/informacijnij-rozdil/aktualnij-komentar/hreschenny-a-ukraini-rusi-ta-jogo-istorikokulturne-znachennya/> (дата звернення 20.05.2023)
11. Соколова А. Міфологічний фольклоризм «Казки про калинову сопілку» Оксани Забужко. *Фольклористичні зошити: Зб. наук. пр.* Луцьк, 2009. Вип. 12. С. 131-144

12. Данилюк-Терещук Т. Народна міфологія в естетиці українського романтизму. *Науковий вісник*. Вінниця : ВНУ ім. Лесі Українки, 2016. С. 32-38.
13. Сердега Р. Л. Конспект лекцій зі спецкурсу «Українська лінгвофольклористика». Харків : ХНУ, 2017. 228 с.
14. Міфологічні уявлення в повсякденному житті сучасних українців: теоретико-методологічні аспекти вивчення. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Buiskykh_Yuliia/Mifolohichni_uiavlennia_v_povsiakdenному_zhytti_suchasnykh_ukraintsiv_teoretyko-metodolohichni_aspek.pdf (дата звернення 18.06.2023)
15. Онищук А. Матеріали до гуцульської демонології. Львів : Друк. [наук.] т-ва ім. Шевченка, 1909. 139 с.
16. Персонаж Велес URL: <https://magicworld.com.ua/character/veles/> (дата звернення 18.06.2023)
17. Часи, коли світом правили боги. URL: <https://uamodna.com/articles/chasy-koly-svitom-pravyly-bogy/> (дата звернення 20.05.2023)
18. Головацький Я. Ф. Виклади давньослов'янських легенд, або міфологія. Київ : Довіра, 1991. 94 с.
19. Легенди України. URL: http://kazkar.info/ua/legendi_ukra_ni/ (дата звернення 26.05.2023)
20. Нечуй-Левицький І. С. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології. Львів: Друк. [наук.] т-ва ім. Шевченка, 1876. 80 с.
21. Хто такий Таролог? URL: <https://tarolog-olga.com.ua/blog/who-is-a-tarot-reader> (дата звернення 18.06.2023)
22. What is the Tarot? URL: <https://www.sagegoddess.com/what-is-tarot/> (дата звернення 27.05.2023)

23. Довідковий посібник. Які аркани бувають? URL: <https://study.lviv.ua/yaki-arkani-buvayut/#:~:text=Старші%20Аркани%20-%20Зазвичай%2022%20карти,Сонце%2С%20Суд%2С%20Світ> (дата звернення 27.05.2023)
24. Значення карт Таро. Молодші аркани ТАРО: значення і тлумачення карт Таро. URL: <https://mirtaro.in.ua/molodshi-arkany-taro-znachennya-i-tlumachennya-kart-taro/> (дата звернення 27.05.2023)
25. Sosteric M. A Sociology of Tarot. *Canadian Journal of Sociology. Cahiers canadiens de sociologie*. Published By: Canadian Journal of Sociology. The Canadian Journal of Sociology/ Cahiers canadiens de sociologie, 2014. Vol. 39, No. 3, Pp. 357-392 URL: <https://www.jstor.org/stable/canajsocicahican.39.3.357>
26. Значення карт Таро. Мова символів ТАРО. URL: <https://mirtaro.in.ua/mova-symvoliv-taro/> (дата звернення 27.05.2023)
27. Вечірній Київ. Київський художник понад 10 років працював над Таро. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/1338/> (дата звернення 27.05.2023)
28. Читання карт Таро: все, що потрібно знати Все про читання карт Таро. URL: <https://uk.zodiacsigns101.com/tarotmeaning/> (дата звернення 27.05.2023)
29. Чим різняться види ескізів. Технічні прийоми та способи їх виконання. URL: <https://nextlady.ru/the-types-of-shapes/chem-otlichayutsya-vidy-eskizov-technicheskie-pri-my-i-sposoby-ih.html> (дата звернення 05.06.2023)
30. Сорочка - зворотна сторона гральної карти. URL: https://www.nashpoker.net/ua/directory/rubashka__obratnaya_storona_igralnoy_karti-342/ (дата звернення 17.06.2023)

31. Лопухова С. О. Колір художньо-естетичний образ в дизайні. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв: зб. наук. пр.* Харків: ХДАДМ, 2012. №3. С. 8-10
32. Войтович В. Українська міфологія. Київ : Либідь, 2002. 665 с.
33. Мокоша (міфологія). URL: <https://traditions.in.ua/viruvannia/mifologiia/428-mokosha> (дата звернення 06.06.2023)
34. Хрипко С. А. Духовний спадок етнокультури українців: вірування, міфологічні образи, демонологія. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 7 : Релігієзнавство. Культурологія. Філософія.* 2016. Вип. 36. С. 27-36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_7_2016_36_6
35. Боровський Я. Є. Світогляд давніх киян. Київ: Наукова думка, 1992. 144 с.
36. Богиня Лада — символ гармонії, любові, благополуччя. URL: <https://spadok.org.ua/davni-viruvannya/bohynya-lada> (дата звернення 11.06.2023)
37. Дудник І. М. Шрифти Острозької друкарні. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв / За ред. В. Я. Даниленка.* Харків : ХДАДМ, 2016. №. 4. С. 29–37.
38. Семикіна Т. С., Гула Є. П., Мазніченко О. В. Сучасний досвід розробки та застосування акцидентного шрифту в графічному дизайні. *Технології та дизайн.* Київ : КНУТД, 2021. № 1 (38). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2021_1_5
39. Adobe Illustrator: що це таке і для чого він потрібен? URL: <https://www.creativosonline.org/uk/Adobe-Illustrator%2C-що-це-і-для-чого-він-потрібен.html> (дата звернення 16.06.2023)

ДОДАТОК А
ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТУ

Рисунок 4.1 – Візуал карт, сорочки та упаковки

Рисунок 4.2 – Візуал карти, сорочки та упаковки

Рисунок 4.3 – Візуал карт та зворотного боку упаковки

Рисунок 4.4 – Візуал карт

Рисунок 4.5 – Візуал карт

Рисунок 4.6 – Візуал карт

Рисунок 4.7 – Візуал упаковки, крти та сорочки

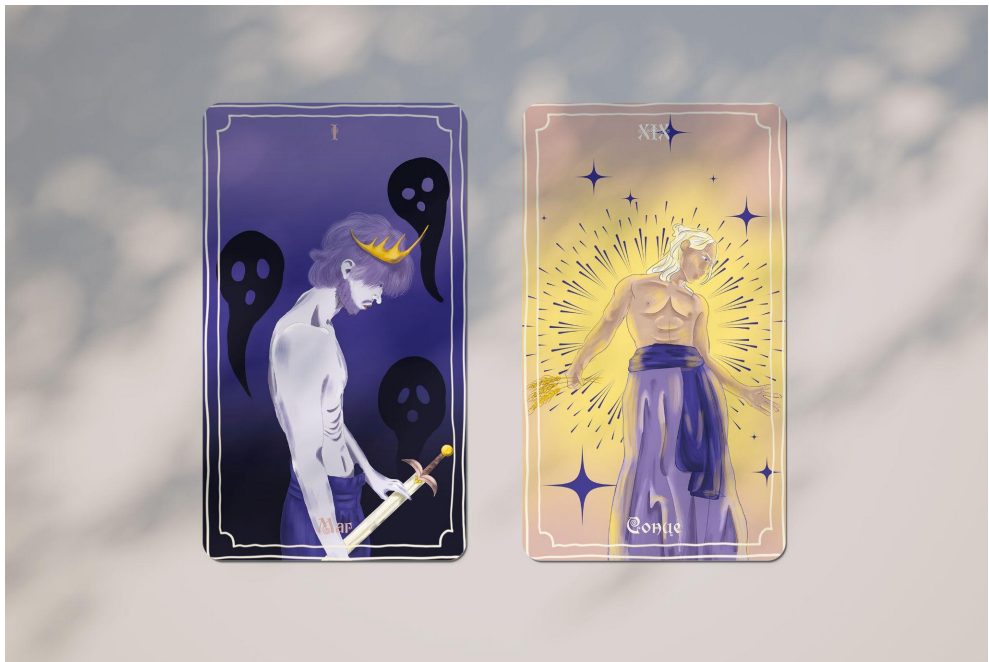

Рисунок 4.8 – Візуал карт

Рисунок 4.9 – Візуал карти

Рисунок 4.10 – Візуал карт